

Адыгеим и Лышъхъэ зэхэсыгъор зерищаагъ

Адыгэ Республикаэм иминистрэхэм я Кабинет ипланернэ зэхэсыгъоу Адыгеим и Лышъхъэу Күумпыл Мурат тхъамэтагъор зыщизэрихъагъэр Адыгэ Республикаэм и Правительствэ зычлэт унэм тыгъуасэ щыкъуагъ.

Мыш анахъэу зыщитегущылагъэхэр лъэпкъ проектхэр, къэралыгъо программэхэр, республикэм хэхъонигъэ зэришьштунэе программэр Адыгеим зэрэццахъялхэрэр ары.

АР-м и Премьер-министрэру Геннадий Митрофановым зэхэсыгъом кызыэрэшигъэмкэ, лъэпкъ проектхэм къадыхэлтыагъэу мыгъэ республикэм псөолз 19 щагъэпсынену ё щагъэцэкъэжынену рагъухъэ. Псөолын 10-мэ юфшэнхэр ыклем щыфэклох. Ахэр искуствэхэмкэ Джеджэ къэлэцыкъу еджапэм, Тэхъутэмькье районымкэ поселкэу Прикубанскэмэ Кошхъэблэ районымкэ селоу Вольнэмрэ культурэм и Унэу адэххэр, поселкэхэ Каменно-

мостскэмрэ Первомайскэмрэ яспорт комплексм ягъэцкэлжын, къуаджэу Улапэ псыныгъиплэм ишын, къутырэу Псэкуупсэрэ Адыгэхъалэрэ псыныгъиплэм ягъэцкэлжын зэрэшаухырэр ары.

Адыгеим и Лышъхъэ зиплальэ агъэгүжьюхэрэмкэ нахь загъечанынену пшъериль афишыагъ. Нахыбэрэмкэ ар къызхэкъирэр псөолъапхъэхэр нахь лъапэ зэрэхъугъэр ары. Красногвардейскэ районымкэ псэуплэхэу Хъятикуае, Белэм, Садовэм, Шэуджэн районымкэ къутырэу Тихоновым къэлэцыкъу Ыгъылхэхэр зэращагъэпсырэм игъэкотыгъэу тегущыгъаагъ. 2022-рэ илъесим ыклемхэм яхъулэу Мые-къуапэ иурамэу Михайловым

ыцлекэ щытым нэбгырэ 1100-мэ ательйтэгъе гурьт еджаплэм ишын щаухынену рагъухъэ. Джащ

фэдэу къэкорэгъым спорткомплекс заулэ агъэпсын ямурад.

Адыгэ Республикаэм икъэрайлыгъо программэу «Зэдиштэу къуаджэхэм хэхъонигъэ ягъэшыгъэнэир» зыфиорэм къыдыхэлтыагъэу псэуалъэхэм яшынкэ, ягъэцэкъэжынкэ юфхэр зэрэкорэм Адыгэ Республикаэм мэкъум-мэшымкэ иминистрэу Къуанэ. Анзаур къытегущыагъ. Мы программэм диштэу мыгъэ сомэ миллиард 1,2-рэ зытефшт псөолз 41-рэ ашыншт е агъэцэкъэжыншт. Псэуалъэхэм азынкъор хазыр.

Зэхэсыгъом зэрэцхагъаунэ-фыкыгъэмкэ, мы программэмкэ Адыгеим хэгъэгум я 4-рэ чыплэр щыагъ. 2022-рэ илъесим программэу «Зэдиштэу къуаджэхэм хэхъонигъэ ягъэшыгъэнэир» зыфиорэм къыдыхэлтыагъэу республикэм рехъухъэ Кошхъэблэ, Красногвардейскэ, Шэуджэн, Теуцожь районхэр къещакло зыфхъугъэ проектхэм апае сомэ миллиард 1,9-рэ бюджет зэфшхъафхэм къахигъэйнену.

«Мы программэмкэ тигъэхъаагъээм къакъеджэчы хууцтэл. Шольтырхэм ар юлсыгъу къафхэу къоджэдэсхэм ящылекъ-псэукъэ зыкъеэгъээтигъэнимкэ. Къэкорэгъыми социальнэ псэуалъэхэмрэ гъогухэмрэ ягъэцэкъэжынкэ ыкчи яшынкэ юфхэр лыдгъэлтэштх», — къытагъ Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ.

Адыгеим социальнэ-экономикэ хэхъонигъэ зэришьштунэе программэр зэрэгэцакъэрэх. Адыгэ Республикаэм экономикэ хэхъонигъэмрэ сатуумрэкэ иминистрэу Шэуджэн Заур кызыриуагъэмкэ, зыгъэпсэфылэу «Лэгъонакъэм» ипроект диштэу электрическэ сетьхэм ар апышлэгъэнимкэ пешорыгъэш юфшэнхэр зэрэхъэх. Тэхъутэмькье районым промышленнэ парк щыгъэпсэгъэнимкэ концепциер къыхахыгъах. Автомобиль тъогоу Дахъорэ Лэгъо-Накъэрэ зээзыхъирэм игъэцэкъэжын аухыгъ. Адыгэ Республикаэм и

(Икъях и 2-рэ нэклуб. ит).

Тызэгъусэу тыпэшIуекIон фае

Коронавирусым пэшIуекIогъэнимкэ медицинэм илофышIехэм альэкт къагъанэрэп, зыгъэпсэфыгъо ямыIеу япшъэрыльхэр агъецакIэх.

Ау мы аужырэ мазэхэм язэ фэхъысыжхэм къизэрагъельхэрэгъэрэ, узыр къиззолагъэхэм, ащ ыпкъ къикыкIэ зидунай зыхъожыгъэхэм япчъагъэхэм къэпшыкIэу нахьыбэ хуугъэ.

Зэпахырэ узым пэуцужыгъэхэм зынным фытегъэпсихэгъэ вакцинэ зэфэшхъафхэр непэ Урысыем шагъэфедэх. Ахэр шэпхъэшхэм зерадиштэхэрэр, шуагъэ къиззератырэр къэралыгъуабэмэ зэхашлагъ. Узым къигъэлэгъуагъ медицинэ сэнхэятым тищыIэнныгъэ чыпIеэшхо зэрэшибутирырэр, ащ мэхъянэшхо зериIэр ыкIи цыфым

ипсауныгъэрэ ишыIэнныгъэрэ анахь льапIе дунаим зэрэтэмытыр.

Коронавирусым пэшIуекIогъэнимкэ ишшъэрильхэр зэрифэшшуашэу егъецакIэх ыкIи къоджэдэсхэм IэпшIэгъу афхху AP-м псауныгъэр къэххумэгъэнимкэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэкаалэ имежрайон сымэджэшшуу К. М. БатмэйнимыцIэ зыхъырэм» и Теуцожь сымэджэш поликлиникэ иучастковэ врач-терапевтэу, кардиологэу Хүйт Рузанэ.

— Коронавирусым пэшIуекIогъэним, цыфхэм вакцина-

циер акIуным фэшшэгъэнхэм амалэу тиIэр зэкIе етэххылIе. Къитэпхыгъэ псэупIэхэр къэт-кluххэхээзэе прививкэ зышы зышшоигъохэр етэгъэблагъэх, вакцинацием мэхъянэу иIэр къафэтэуатэ, сымаджэхэм улчэжэгъу тафхэху. Медикхэм язакьюу мы узым пэуцужынхэ альэкIыщтэп, арышь, ар цыфхэм къагурылоным, пстэуми тызэкъотынм мэхъянэшхо иI, — elo Рузанэ.

Хүйт Рузанэ зэпхыгъэ терапевтическэ участкэм нэбгыре 1941-рэ хэтхагъ. Ахэм ашыщшуу 599-мэ вакцинациер акIугъ,

нэбгыре 266-рэ сымэджэхъ. Тыгъуасэ ехъулIеу коронавирусым пэшIуекIорэ прививкэр

Теуцожь районым щыпсэурэ нэбгыре 5487-мэ арагъэшшыгъ. **ТХЬАРКЬОХЬО Адам.**

Нахьыбэм япшъэрыльэу альытэ

Урысыем щыпсэухэрэм япроцент 75-м къэтхыкIыжыныр тищыкIагъэу, процент 64-мэ — нэбгыре пэпчь ишшъэрильэу альытэ.

Ащ фэдэ зэфэхъысыжхэр фэхъуугъэх общественнэ еплъыкIэм и Фонд (ФОМ) чьэпьюгъум зэхишгъэе Iофтхъабзэм. Къэралыгъом исхэм яупчыгъэхъ Урысые къэтхыкIыжыным еплъыкIэу фыряIэм ыкIи ащ хэлэжэхэм фэхъязырхэмэ.

Шэкъогъум и 8-м ехъулIеу нэбгыре миллионы 120-м ехъумэ зыкIатхыкIыжыгъ (къэралыгъом исхэм ипроцент 85-рэ), ахэм ашыщшуу миллион 23-м ехъумэ къэралыгъо фэло-фашихэм япортал къызфагъэфедагъ.

«Урысые къэтхыкIыжыныр сыда зыкIызэхашэрэр?» зыфирэ учпIем процент 58-м мыш фэдэ джэуап къыратыжыгъ: цыфхэм япчъагъэ ыкIи ахэм яструктурэ, джащ фэдэ демографиенкэ статистикэ щыIэр гъэунэфыгъэнхэм афш.

НэмийкI джэуапэу къатыжыгъэхэр: къаIекIехъэгъэ къэбарым диштэу тапакIе гухэлхэр гъэнэфэгъэнхэм ыкIи унашьхэр шыгъэнхэм, къэралыгъом иофхэм язынет зыфэдэр, гумэкIыгъо илхэр зэгъэшшэгъэнхэм, цыфхэм ящыIекI-псэукIэ нахьышу шыгъэним апай.

Респондентхэм япроцент 75-м къэтхыкIыжыныр зэхэшгъэныр нахьышу альытэ. Ащ ухэлэхъэныр нэбгыре пэпчь ишшъэрильэу зэрэштым нахьыбэм дырагъаштэ. ГушыIэм пае, ильэс 18 — 30 зынхжэхэм япроцент 47-м ар тэрээзу альытэ, процент 11-мэ къаIон ашыагъэп.

Процент 36-мэ къэзытхыкIыжыхэрэр ядэжь къаклохэмэ нахь Iэрыфэгъо альытэ, процент 27-мэ — Интернетым иамалхэр къызфагъэфедэмэ

нахьышуо егувшисэх, проценти 9-р зыкIатхыкIыжыхэрэ участкэм ежь-ежыреу якIолIэнхэу ары. Ильэс 18 — 30 зынхжэхъэм япроцент 48-м ыкIи ильэс 31 — 45-м къыхиу-бытэхэрэм япроцент 39-м онлайн-къэтхыкIыжыныр къыхахы.

Респондентхэм япроцент 46-м зэралытэрэмкэ, къэтхыкIыжыныр пэудзыгъэ зэхажшэмэ нахьышу, процент 32-мэ — зэхэхъэхъэзэе шыкIэр къыхахы (къэтхыкIыжыхэм фэгъэзагъэхэм адэгүшшэхэуу, онлайн шыкIиэри дыхэтинэу).

Пэудзыгъэ шыкIэу бгъэфедэн плъэкIыщтэр зы — къэралыгъо фэло-фашихэм япортал ары. Телефонкэ къэтхыкIыжыныр зэхашэрэр. Порталым къытэрэ амалхэр бэмэ къыхахы, мафэ къэс нэбгыре миллион 1 — 1,5-мэ ар къызфагъэфедэ.

Онлайн шыкIэм тетэу къэтхыкIыжыныр къызфагъэфедэшт, проценти 9-р — стационар участкэм якIолIештых.

Адыгэ Республиком щыпсэухэрэр мы Iофтхъабзэм чанеу хэлажъэх, ашкэ ыпэкIе зэргэшээнэфэгъагъэр шэкIолIум и 8-м нэс.

ВЦИОМ-м чьэпьюгъум иапэрэ мафхэм зэхишгъэ социологическэ Iофтхъабзэм изэфэхъысыжхэм къизэрагъэльэгъуаIемкэ, къэралыгъом щыпсэухэрэм япроцент 43-р унэм исхэу къэтхыкIыжыныр фэгъэзагъэхэм яжэштых, процент

41-мэ — онлайн шыкIэр къизфагъэфедэшт, проценти 9-р — стационар участкэм якIолIештых.

Адыгэ Республиком щыпсэухэрэр мы Iофтхъабзэм чанеу хэлажъэх, ашкэ ыпэкIе зэргэшээнэфэгъагъэр шэкIолIум и 8-м нэс.

Шыгуу къэдъэккыжын, Урысые къэтхыкIыжыныр чьэпьюгъум и 15-м щыублагъэу шэкIолIум и 14-м нэс тикъэралыгъо щыкIошт.

(Тикорр.).

Пенсиехэмкэ фондын къеты

Шэкъогъум зыфэгушIощтхэр

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу AP-м щыIэм пенсиер е нэмийкI ахьщэ тынхэр зыкIигъахъэхэрэм ашыщшуу нэбгыре 20-мэ мы мазэу къихъагъэм яюбилей хагъэунэфыкIыщт.

Ахэм ашыщшуу нэбгыре 13-р бзыльфыгъэх, 7-р хульфыгъэх. Анахъыбэм, нэбгыре 12-м, аныбжь ильэс 90-рэ мэхъу, нэбгыри 7-р 95-м нэсигъэх.

Анахъыжым, Тэххутэмийкье районым щыпсэурэ бзыльфыгъэх, ынныбжь мы мазэм ильэ-

си 100 зэрэхъурэр хигъэунэфыкIыщт.

ЗимэфэкIхэр зэкIэри Хэгъэгу зэошхом иветераных, хэлэжжагъэх е тылым щыIагъэх.

Зэрэхбзэу, юбилиярхэм УФ-м и Президентэу Владимир Путинир къызщафэгушшорэ тхыльт-

хэр къаIукIештых. Пенсиехэмкэ фондын и Къутамэ илофышIехэрэ афэгушшох, псауныгъэ яIэу джыри бэрэ ягupsэхэм ашхъагъаI итынхэр афэльялох!

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу AP-м щыIэм ипресс-къулыкъу.

Республикэм ипащэ къыфэрэзэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат зэхицгээ «клиние занкэм» ильэхъан гумэкыгьо зиэ цыфыбэхэм зыкыфагъэзаг.

Ахэм ашынгъэх Мыекуапэ иурамэу Хыхуратэм ыцэ зыхырэм иунэу N 222-м щыпсэухэрэр.

Фэтэрбэу зэхэт унэм изытт зэрэдэир, аш иуашхъэ къызэрэкшхэрэг республикэм ипащэ къыралуаг ыкыл Ишыгэту къафэрхунэу къельэтугъэх.

Адыгейим и Лышхъэ цыфхэм къаалтыгъэ гумэкыгьор дэгээзыжыгъэнэм фэшл аш фэгээ

зэгээ къулукъухэм, къэлэ администрацием пшъэрэль гъэнфагъээр афишыгъэх.

АР-м псеолъешынымкэ, транспортнымкэ, псеупэ-коммунальнэ ыкыл гъогу хызметынкэ и Министерствэ ЖКХ-мкэ и Гъэорышланэ ипащэ Ныбэ

Русльян къызериуагъэмкэ, фэтэрбэу зэхэт мы унэм 2034-рэ ильэсийн игъекотыгъэ гъэцкэжынхэр рашлылэнхэу чэзыум хэтигъ. Ау республикэм ипащэ иуашшокэ 2021-рэ ильэсийн аш иуашхъэ зэблахунэу раххуягъ. Непэрэ мафэм ехуулэу юфшэнхэр шырагъягъэх.

— Фэтэрбэу зэхэт унхэм ачлэсхэм зэдагъэфедэхэрэг гъэцкэжыгъэнэмкэ Адыгейим ифонд аукцион зэхицаг ыкыл иуашхъэрэ зэтыригъэпсыхынмкэ фитынгъэ къыдихыгъ пшъэдэкшкэу ыхырыэмкэ гъунепкэ гъэнфагъэ зиэ обшествэу «Югмонтажстроим». Шэккогъум ыкыл нэс юфшэнхэр зэкээшшохыгъэхэх хуушт, — къыралуаг Ныбэ Русльян.

ТСЖ-у «Хыхуратэм» итхаматэу Валентина Бондаренкэм къызэрэхигъэшыгъэмкэ, мы унэр 1973-рэ ильэсийн ашыгъ, ыпекэ ар общежитиеу щыгъ, ыкыл гъэцкэжынхэр щыкъуагъэхэп. Унашхъэм псыр къыкэшхыщыгъ, комму-

никациехэм язытет шапхъэхэм адиштэжырэп. Ежхэм яамалкэ гумэкыгьор дагъэзыжын зэрэмийлэкшкэштийр къагурыли, Адыгейим и Лышхъэ зыфагъэзаг.

— Ишыгэту къызэрэхигъэхэрэц ыфхэм альэгъу, ар зэхашыкы. Анахъэу республикэм ипащэ тызэрэфэрэзэр итломэ тшлонгъу. Унашхъэрэз газьецкэжырэ ынж джыри тшэнэу къытпышылтыр маклэп, унэ клоцри, тищагуи зэтдгэпсыхынхэу тыфай, — elo Валентина Бондаренкэм.

Фэтэрбэу зэхэт унхэм ачлэсхэм зэдагъэфедэхэрэр

гъэцкэжыгъэнэмкэ Адыгейим ифонд ипащэ Пшыгъон Русльян къызериуагъэмкэ, фэтэрбэу зэхэт псеупэ иуашхъэ ишэцкэжын пэлхувацт ышэгъэнэ ахьщэр къаугью-ирэм къыхагъэгъигъ. Мы ухьтэм ехуулэу юфшэн гъэнфагъэхэр агъэцкэлагъэх, ыпеклэ къызэрэхигъэгъ, шэккогъум ыкыл нэс ахэр аухыщых. Зэкэмкэ аш пэлхувацтыр сомэ миллионы 3,8-рэ мэхъу.

ТХЬАРКЬОХЬО
Адам.

Сурэтхэр А. Лаутеншлегер тырихыгъэх.

Хэшъэе чыгхэм ахагъахъо

Непэ Адыгейим мэхъанэшхо зиэ юфхъабзэ щэкло, мэзим хэшъэе цыкүхэр щагъэтысхъэх. Хэшъэе мэзхэр зэрэштыгъэхэм фэдэу зыпкьрагъэуцожынхэм зэрэ Урысыеу хэлажъэ. Аш къэшакло фэхьугъэр Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат.

тихэгъэгу къирашгъагъ, аш зиэлэсийкээ чыг халамэтхэу зэрэдуу ашыгсэурэ ыфхэм аяшшагъохэрэ ышхыгъагъ.

Компаниеу FINEX ипартнерэу Иван Мелеховым къыралуаг: «Гукъаоми, мы лъэхъаным псеурэ ыфхэм хэшъэе мэзхэр альэгъущтхэп. Хэшъаар жъажъэу къэки, ылъэпсэ зачко пытэ хъуным ильэс псауехы, къэкиу чыг лъагэ охууфкэ ильэс 100 — 200 текъя.

Непэ зэхэтгээ юфыгъом мэхъанэу илэм угъэгушхо. Пшэшгэту пчагъэхэм хэшъаар

зэдэгъэгъэх. Джыре лъэхъанми ильэс 600 фэдиз къэзигъэшигъэ чыгхэр щылэх. Ахэр шхъонт! э зэптих, къызшыкхэрэ шъольырхэр агъэдажх. Ахэм Урысиеу икыбли аххэх.

Адыгейим икылушхъэхэм къышыкыре хэшъаар ары еж-ежырэу къэкигъэу Урысиеу

къызшыкыыштыгъэ чыг цыкүхэр хэтгээтийсхъяжых. Ахэр къызшыкыыштыгъэхээ чыглэм пэчийж, ау зыхагъэтысхъэрэ чыгурни, ом изытет зыфэдэри зэхьыщых. Ахэр Ашшеронскэ мэхъызэттехникумым ипитомник ифебалпэхэм къащагъэхийх. Чыглээр ассоциацеу «Экологический контроль и защита леса «Межвузовская лаборатория» зыфыорэм бэджэндэу ыштагъэу уштагынхэр щэшых.

Хэшъаар икъэгъэнэн бизнесменхэри, компания инхэри къыхэлажьэх, FINEX-р анах чанхэм ашыщ, ар Урысиеу имэзхэм якызэтгээнэнэрэ чыгхэмкэ гъэбаажыгъэнхэмрэ альэппльэ. Хэшъаар Кавказым щымыкодыпнэм ынаалет, юфхъабзэу зэрахъэхэрэм чанэу къахэлажьэ.

Хэшъэе чыгхэр тимэхэм къащыкыжыхэу рагъэжьагъ. Цыфхэм, псеушхъэхэм, хампирашхъеми яягэ ахэм арамыгъэкын пас чыг пэчийж къэухъумэгъэнэрэ ишыклигъ.

ШАУКЬО Аслъангугащ.

Щынэгъончъэнүүдэл фэгъэхьыгъ

Огум итхэу къальэпльэх

Лъэпкъ гвардием ихэушхъафыкыгъэ авиационнэ отрядэу Адыгэ Республикаим щынэгъончъэнүүдэл фэгъэхьыгъ

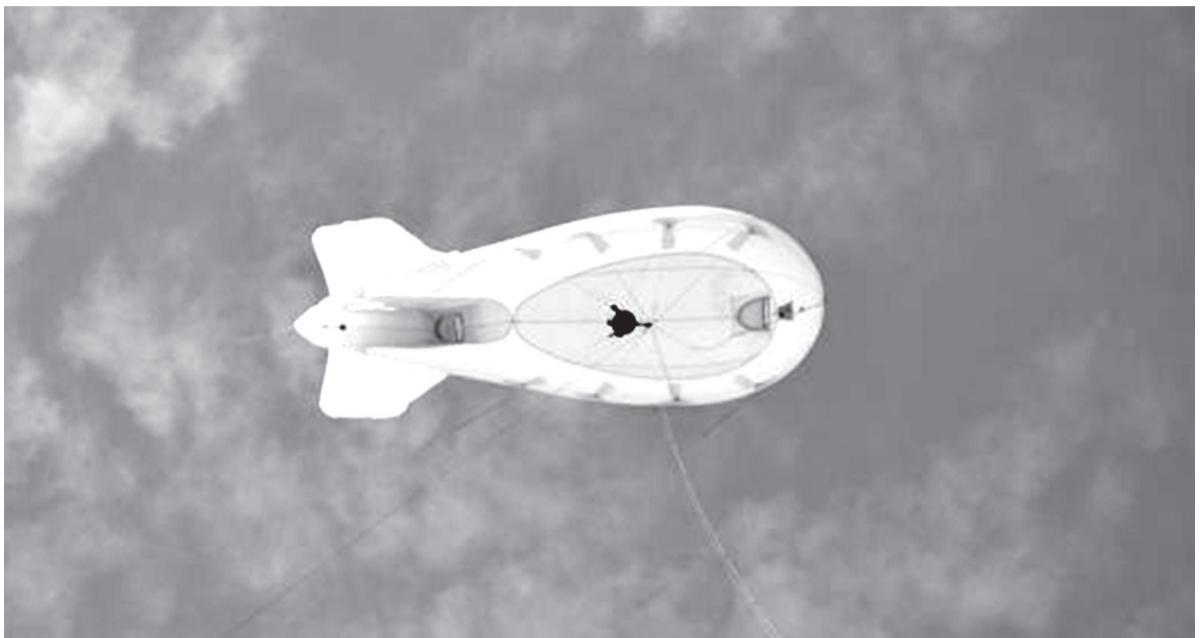
Мыекъопэ районым игъогу-хэм транспортыр зерашы-зеклорэм къулыкъушэхэр лын-пльагъэх. Быбырэ аппаратэу АОСН-р эхэу гоогъо «ОКО-1-м» фэдэу шыгъяу, метрэ 200 фэдизкэ чын тээтийкыгъэ транспортыр лынпльагъ.

Километри 3 къызэльибуитэу гоогур операторым ельэгъу. Шапхъэхэр зыкууагъэхэу къы-хигъэштырэ транспортыр ты-рихыгъэ сурэтыр ГИБДД-м

икъулыкъушэхэм алеклехъахъэ. Гоогогуитло улъякун-лын-пльэн тофыгъохэр зызэхажэхэм, шапхъэхэр зыкукъогъэ нэбгыри 6 къихагъэштыгъ.

Лъэпкъ гвардиер ыкчи УГИБДД-р зэгъусэхэу Адыгэ Республикаим къулыкъур зэпамыгъэу зэрэхажырэш шапхъэхэр гоогухэм ашызыукохэрэм япчагъэ къыклемчыгъэнын фэорышэ.

САХЬИДЭКЬО Нурбый.

Леопардхэр арагъэлъэгъущых

Владимир Путиным инашьоклэ леопардхэр Кавказым имээхэм икэрыкэу ашыпсэухэхъужынүүдэл дэлэжэшт Гупчэ зэхашаагь. Мы лъэхъаным аш леопард щыр 13 щайгъ. Ахэр илъэрэ ныкъорэ – түү зыхъухэклэ мээхэм ахатуущыхъэх.

Апэрэ леопардхэр Кавказ заповедникым хэзэгъэхъагъэр В. Путиныр арыгъэ. Нэүжум ахэр плым нағъесыгъагъэх. Кили браконьерхэм аукыгъ, Артекрэ Викториэрэ лагъэхэу мээхэм къащаагъотижыгъагъэх. Лаб зыфаусы-

гъэу ильэскэ узэкілэбэжжымэ шхъа-фитэу аутуущыгъагъэр аужырэ лъэхъаным альэгъурэп.

Леопардхэр мээ пстэуми ашыпсэухээрэл. Кавказскэ заповедникир ахэр зыщыгупсэфыщтыгъэх шольырхэм

ашыштыгъ. Домбайхэр мээ шольырхэм зэрхахуулагъэхэм фэдэу, икыгъэ лэшлэгъум ия 50-рэ ильэсхэм леопардхэри ахэм ахэсэжыгъэп. Чыюпсым и Тхыль Плыжь аперэу датхэгъэ псу-ушхъэхэм аш ашыц. Зэрэднауеу штагъэми, япчагъэ мэклэ дэд.

Кавказскэ заповедникир ары аперэу леопардхэр мээхэм зыщыкатуущыхъажыгъэхэр. Тиспециалистхэр ахэм афсакыхээ квагъэхъуу, мээхэм ашыпсэушунхэу, ашхъэ къауххумэжкышишунуу агъасех. Ахэр мээхэм хэсийнхэм зыщы-фагъэхъазырхэрэ Гупчэ Шъэчэ лъэпкъ паркым ашыфашыгъагъэу ти.

Леопардхэр Кавказым имээхэм ягъ-сэжьыгъэнхэм фэгъэхъыгъэу Программа щы. Аш игъэцэлэн хэлжэх Шъэчэ лъэпкъ паркыр, Кавказскэ заповедникир, чыюпсымкэ Дунэе фондыр, зоопаркхэмрэ аквариумхэмрэкэ Европэм и Ассоциации, нэмыкль ведомствэхэри.

Леопардхэм ягъэхъазырын зэлгагъэрэл, специалистхэм альэкыицтыр ашлэ. Ахэр гупсэфэу псуунхэм, илъэс реный ашыкын агъотынүүд заповедникир атэгъэ-псыхагъ. Гъатхэмрэ гъэмафэмрэ Кавказ заповедникым ахэм ашыщхэр джыри хатуущыхъаштыгъ.

Леопардхэр мээхэм щылэгъугуай. Ар сакъ зэпьит, макъэхэр, мэ зэфеш-хъафхэр псынкэу къебутийх, гузэжью-го мээхэм зыщегъэбильтыжы. Аре-щтэу щитми, ар цыфхэм алъэгъу ашоогъэшэгъон.

Ар къыдальти, Шъэчэ лъэпкъ паркым ипащэу Михаил Лапиним Урысые Федерицием чыюпсымкэ и Министерствэ ипащэу Александр Козловым ыкчи Шъа-чэ имэрэу Алексей Копайгородскэм зээгъыныгъэ зэдашыгъ зыгъэпсэфакло къэлорэ цыфхэри, нэмыкль фаехэри леопардхэр зэрэпсэухэрэр, уахътэр зэргацкэлорэ арагъэлэгъуэ ашынэу. Апэ цыфхэр къызээлоплэштхэ чыпэхэр агъэпсэштыгъ, яшыкэгэе оборудование зэргагъэштэшт. Гупчэм дээс леопард щыритфимрэ зыныбжэ хэхэгъэ леопардимрэ экранхэмкэ цыфхэр алъы-пльэштыгъ.

Кавказскэ заповедникым хатуущыхъ-эгъэ леопардхэр, тапэкли зэрэхъущтыгъэу, зэктодынлагъэхэр цыфхэр ары. А псуушхъэхэр къэгъэнэгъэнхэм фэш шольырхэм япчэхэр ишпэлэгъу къа-фэхъунхэу Гупчэм игъэцэлэкло куп зафагъэшэшт. Леопардхэр зылэгъу зышлонгъо зеклохэм япчагъэ нахыбэ зэрэхъущтыр гъэнэфагъэ.

Сурэтым ишульягъорэр Туркмени-эрэ Иранэрэ къаращыгъэгъэ псуушхъэ лэххэм алерэу къаҳэкыгъэ «Калэу» Ахун. Ильэситф хуутигъ ар мээхэм шхъа-фитэу защыпсэурэр.

**ШАУКЬО
Аслынгуаш.**

Дунэе кинофестиваль

Диплом къыфагъэшьошагъ

Лъэпкъ зыкыныгъэм фэгъэхъыгъэ а 1-рэ Дунэе кинофестивалэу «Свидание с Россией» зыфиорэр Архангельскэ щыкъуагъ.

Урысые Федерацием икинематографистхэм я Союз икъутамэу Адыгэ Республикаим щынэгъончъэнүүдэл зыфиорэр, Урысые икинематографистхэм я Союз хэтэу, режиссеру, продюсеру, сценаристу, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Адыгэ Республикаим искусствэхэмкэ язаслучженэ тофышэшхуу Нэгъапльэ Аскэрбый ифильмэу «Подвиг милосердия» зыфиорэр зэнэ-

къокъум къыщагъэлэгъуагъэхэм ашыц. Хэгъэту зэошхом ильэхъан советскэ цыфхэмрэ аш и Улэшыгъэ Клуаччэхэмрэ лыхъужынгъэу зэрхагъагъэр тарихъым инекубгъохэм ахэклюаклэрэп. Тарихъым мүкъуагъяу, хууль-шлагъэхэр зытэйтим тетэу фильмэм къелуватэх.

Тарихъым ишынкъаплэ зэкэми анахь дэгъоу фильмэм къызэригъэлэгъорэр

осэшл купым хэтхэм къыхагъэштыгъ, Дунэе фестивалым и Диплом къыфагъэшьошагъ.

Нэгъапльэ Аскэрбый дунэе искусствэм гъэхъагъэ зэрэшишырэм, Адыгэ Республикаим щытхуу къызэрэфихырэм афэшл тигъэзетеджэхэм ацлэгээ тыфэгушо, иофшагъэ лыгъэкютэнэу фэтээ.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Адыгэ Республикаан и Закон

Адыгэ Республикаан изакон заулэмэ куаче ямыэжъэу лытэгъэнэм ехыллагъ

Адыгэ Республикам и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2021-рэ ильэсийн чьэпьюгъум и 27-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикам изакон заулэмэ куаче ямыэжъэу лытэгъэнэм ехыллагъ

Куаче ямыэжъэу лытэгъэнэу:

Адыгэ Республикам и Закону 2000-рэ ильэсийн бэдзэогъум и 5-м аштагъэу N 188-р зытетэу «Адыгэ Республикам и Конституционнэ комиссие ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2007, N 6) зэхокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэм;

Адыгэ Республикам и Закону 2011-рэ ильэсийн шэкюгъум и 2-м аштагъэу N 38-р зытетэу «Адыгэ Республикам изакон заулэмэ зэхокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2000, N 7);

Адыгэ Республикам и Закону 2007-рэ ильэсийн

мэкуогъум и 4-м аштагъэу N 84-р зытетэу «Адыгэ Республикам и Закону «Адыгэ Республикам и Конституционнэ комиссие ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2007, N 6) зэхокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъэм;

Адыгэ Республикам и Закону 2011-рэ ильэсийн шэкюгъум и 2-м аштагъэу N 38-р зытетэу «Адыгэ Республикам изакон заулэмэ зэхокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2000, N 7);

Адыгэ Республикам и Закону 2007-рэ ильэсийн

зэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2011, N 11) ия 3-рэ статья.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаче илэ зыхъурэр 2022-рэ ильэсийн щилэ мазэм и 1-м кыщегъэжъэуэу мы Законым куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикам и Лышхъэу Къумпил Мурат
къ. Мыекъуапэ,
чьэпьюгъум и 27-рэ, 2021-рэ ильэс
N 5

Адыгэ Республикам иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Урысые Федерацииим изакон заулэмэ куаче ямыэжъэу лытэгъэнэм къэралыгъо уппъекунхэр республикам зэрээшэхэрэем ехыллагъэ Положением фэгъэхыгъ

Федеральнэ законхэу «Урысые Федерацииим изакон заулэмэ куаче ямыэжъэу лытэгъэнэм къэралыгъо, муниципальнэ уппъекунхэр Урысые Федерацииим зэрээшэхэрэем ехыллагъ» зыфиорэм адиштэу Адыгэ Республикам иминистрэхэм я Кабинет иунашъо ышыгъ:

1. Урысые Федерацииим изакон заулэмэ куаче ямыэжъэу лытэгъэнэм къэралыгъо уппъекунхэр республикам

зэрээшэхэрэем ехыллагъэ Положениер гуадзэм диштэу ухэсигъэнэу.

2. Адыгэ Республикам иминистрэхэм я Кабинет 2017-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 27-м ышыгъэ унашъо N 236-р зытетэу «Урысые Федерацииим изакон заулэмэ куаче ямыэжъэнэм къэралыгъо уппъекунхэр зэрээшэхэрэем ехыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2007, N 12) куаче имыэжъэу лытэгъэнэу.

3. Официалнэу кызылаутырэ мафэм щегъэжъэуэу мы иунашъом куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикам и Премьер-министрэу Геннадий МИТРОФАНОВ
къ. Мыекъуапэ,
ионыгъом и 29-рэ, 2021-рэ ильэс
N 195

Адыгэ Республикам мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашъу

Адыгэ Республикам икъэралыгъо мыльку ищэнкээлээ электрон шыкъээлээ тетэу аукцион зэрээшэхэрэем ехыллагъ

2001-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 21-м аштагъэ Федеральнэ закону N 178-р зытетэу «Къэралыгъо, муниципальнэ мыльку приватизация зэрашырэм ехыллагъ» зыфиорэм ия 18-рэ статья, Урысые Федерацииим и Правительствэ 2012-рэ ильэсийн шышхъэлум и 27-м ышыгъэ унашъоу N 860-р зытетэу «Къэралыгъо е муниципальнэ мыльку электрон шыкъээлээ зэрашэрэм ехыллагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикам и Закону 2019-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 31-м аштагъэу N 316-р зытетэу «2020 — 2022-рэ ильэхэм Адыгэ Республикам икъэралыгъо мыльку приватизация зэрашыт программэм ехыллагъ» зыфиорэм, Адыгэ Республикам иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ ильэсийн бэдзэогъум и 2-м ышыгъэ унашъоу N 118-р

зытетэу «Адыгэ Республикам мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашъо ышыгъ:

1. АО-у «Сбербанк-АСТ»-м иэлектроннэ сатыу площадкэ, сатыу секциеу «Приватизация, аренда и продажа прав» зыфиорэм Адыгэ Республикам икъэралыгъо мыльку приватизация шыгъэнэмкэ шапхъэхэм яхыллагъ» зыфиорэм адиштэу Адыгэ Республикам мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашъо ышыгъ:

1. АО-у «Сбербанк-АСТ»-м иэлектроннэ сатыу площадкэ, сатыу секциеу «Приватизация, аренда и продажа прав» зыфиорэм Адыгэ Республикам икъэралыгъо мыльку шыгъэнэмкэ гуадзэу N 1-м диштэу электрон шыкъээлээ аукцион зэхэшгъэнэу.

2. Аукционхэм язэхэшэнрэ кадастрэ уасэм игъенэфэнрэ афэгъэзэгъэ отдельм АО-у «Сбербанк-АСТ»-м иэлектроннэ сатыу площадкэ, сатыу секциеу «Приватизация, аренда и продажа прав» зыфиорэм къэралыгъо мыльку приватизация зэрашырэм ехыллагъэ хэбзэгъэуцугъэм тетэу Адыгэ Республикам икъэралыгъо мыльку зэрашшэтным ехыллагъэ къэбарыр гуадзэу N 1-мрэ N 2-мрэ адиштэу ригъэхъанэу.

3. Мы иунашъор зэрагъэцаклэрэм Комитетым итхаматэ игуадзэу С. Р. Хъакъунэм гъунэ лъифынэу.

Комитетым итхаматэ И. П. БОЧАРНИКОВА
къ. Мыекъуапэ,
чьэпьюгъум и 6, 2021-рэ ильэс
N 398

Адыгэ Республикам мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашъу

Амыгъэкощирэ мыльку бэджэндэу зэраштэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэ зыщадашыщ аукцион зэрээшэхэрэем ехыллагъ

Урысые Федерацииим и Граждан кодекс, 2006-рэ ильэсийн бэдзэогъум и 26-м аштагъэ Федеральнэ закону N 135-р зытетэу «Сатыумкээ нэкъокъон алэкъынмкэ яфитыныгъэхэр къэхүумэгъэнхэм ехыллагъ» зыфиорэм, Урысые монополием пешүүкогъэнмкэ и Федеральнэ кулыкъу 2010-рэ ильэсийн мэзэм и 10-м ышыгъэ унашъоу N 67-р зытетэу «Амыгъэкощирэ мыльку бэджэндэу зэраштэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, ылкээ хэмьльэу амыгъэкощирэ мыльку агъэфедэнмкэ зэзэгъыныгъэхэр, мыльку доверенносткээ зэрагъэзеклэрэм фэгъэхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр, къэралыгъо е муниципальнэ мылькумкэ фитыныгъэхэр нэмькын фэгъэзагъэ зэрхуяхэр къызыщыгъэльэгъогъэ зэзэгъыныгъэхэр защадашыре зэнэкъокъухэр е аукционхэр зэрээшэхэрэе шыкъээлээ адиштэу Адыгэ Республикам

ликэм мыльку зэфыщтыкъэхэмкэ и Комитет иунашъо ышыгъ:

1. Псэуплэкээ амыгъэфедэрэ псэуальзэу квадрат метрэ 619,4-рэхъо оборудование зэрьтэу мыш фэдэ чыгыпэм щыгъэнмкэ: Урысые Федерацииим, Адыгэ Республик, муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ», къ. Мыекъуапэ, ур. Крестянскэр, 378A, а 1-рэ псэуальзэу, кадастрэ номерэу 01:08:0513009:29-р зилэ унэм хахэрэмкэ ыкки аштэгъэфедэнкэ ишкыгъэ чыгу яхыллагъэ ильэсийн тельтигъээ бэджэндэйлкээ зыфэдээзьтным ехыллагъэ предложениеихэр къызыщахын, фитыныгъэ зилэхэр зыхэлжээнхэ альэкыщ аукцион шхъэхыгъэ зэхэшгъэнэу.

Псэуплэкээ амыгъэфедэрэ псэуальзэу шхаплэ къызызэхуягъэнэм фытегъэпсыхьагъ.

2. Псэуплэкээ амыгъэфедэрэ псэуальзэу мы иунашъом

иа 1-рэ пункт зигугъу къышырэр бэджэндэу аратынмкэ зэзэгъыныгъэ зыщадашырэ аукционым ехыллагъэ документациер ухэсигъэнэу.

3. Кадастрэ уасэхэр зыгъэнэфэрэ, сатыур зэхэзышэрэ отдельм псэуплэкээ амыгъэфедэрэ псэуальзэ бэджэндэу аратынмкэ зэзэгъыныгъэ защадашырэ аукционым ехыллагъэ документациер унашъом иа 2-рэ пункт зигугъу къышырэм диштэу аукционым изэхэшэнкэ лофтъабзэхэр зэрихъанхэу.

4. Мы иунашъор зэрагъэцаклэрэм Комитетым итхаматэ игуадзэу С. Р. Хъакъунэм гъунэ лъифынэу.

Комитетым итхаматэ И. П. БОЧАРНИКОВА
къ. Мыекъуапэ,
чьэпьюгъум и 21-рэ, 2021-рэ ильэс
N 409

Адыгэ Республикам Йофшэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ иунашъу

Республикэ зэнэкъокъоу «Йофшэнэм иухумэнкээ организацье анахь дэгъур» зыфиорэр зэрээшэхэрэем ехыллагъэ зэхъокъыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Республикэ зэнэкъокъоу «Йофшэнэм иухумэнкээ организацье анахь дэгъур» зыфиорэр нахышуу зэхэшгъэнэм тегъэпсихъагъэ унашъо сэши:

1. Республикаан зэнэкъокъоу «Йофшэнэм иухумэнкээ организацье анахь дэгъур» зыфиорэр зэрээшэхэрэем ехыллагъэ зэхъокъыныгъэхэр Положение Адыгэ Республикам Йофшэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ 2018-рэ ильэсийн ионыгъом и 18-м ышыгъэ унашъоу N 265-р зытетимкэ аухэсигъээм (Адыгэ Республикам итэцэккэлээ къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт, <http://www.adygheya.ru>, ионыгъом и 19, 2018, Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2019,

N 2; 2020, N 9) мыш фэдэ зэхъокъыныгъэхэр фэшыгъэнхэм:

1. Положением игуадзэу N 1-рэ мы иунашъом игуадзэу N 1-м диштэу къэтигъэнэу;

2. Положением игуадзэу N 2-рэ мы иунашъом игуадзэу N 2-м диштэу къэтигъэнэу.

2. Адыгэ Республикам Йофшэнэмрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкэ и Министерствэ информацион-нэ-правовой отдел:

— мы иунашъор Адыгэ Республикам икъэралыгъо хабээ итэцэккэлээ къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайт, <http://www.adygheya.ru>, ионыгъом и 19, 2018, Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр, 2019,

— къыхаутынм пае мы иунашъор гъэзетхэу «Советскэ Аыгейим», «Адыгэ макъэм», мазэм зэ кыдэкырэ тхыльзэу «Адыгэ Республикам ихэбзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр» зыфиорэр алэклигъэхъанхэу.

3. Мы иунашъор итэцэккэлэн зэрэкорэм министрэм иапэрэ гуадзэу И.В. Ширинар лъыпльэнэу.

4. Зыклатхэхэрэем щегъэжъагъэу мы иунашъом куаче илэ мэхъу.

Министрэ МЫРЗЭ Джанбэч
къ. Мыекъуапэ,
чьэпьюгъум и 7, 2021-рэ ильэс
N 238

